

Grundläggande granskning 2025

Tåg i Bergslagen AB

Mars 2026

Inledning

Bakgrund

Av lagstiftning och god revisionssed följer att regionens revisorer årligen ska granska alla verkställande organ som bedriver kommunal verksamhet.

Bolagsstyrelsen ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med ägarens uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste styrelsen bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Revisionsobjekt i granskningen är aktiebolaget Tåg i Bergslagen AB.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge lekmannarevisorn ett underlag till uttalande i granskningsrapport. I dess uppdrag ingår att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Utövar och vidtar bolagsstyrelsen tillräcklig styrning, kontroll och åtgärder inom sina ansvarsområden?
2. Är redovisat resultat för verksamheten förenligt med beslutade mål?
3. Är redovisat resultat för ekonomin förenligt med beslutade mål?

Därutöver sker även en kompletterande granskning inom följande område:

- Följsamhet till mål i ägardirektiv

I bilaga redovisas underliggande revisionsfrågor.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar. Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Aktiebolagslagen 8:4–5
- Följsamhet till mål och budget för år 2025

Avgränsning

I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2025. I övrigt se avsnitt ”Syfte och revisionsfrågor”.

Metod

Analys för granskningen relevant dokumentation, främst mötesprotokoll, delårsrapport samt årsredovisning.

Revisionell bedömning av respektive revisionsfråga sker utifrån en tregradig skala: ja/uppfyllt (grön); delvis uppfyllt (gul); nej/ej uppfyllt (röd).

Rapportens innehåll har faktakontrollerats av företrädare för bolaget.

Rapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med PwC:s interna rutiner och checklistor för kvalitetssäkring.

Granskningsresultat

Iakttagelser

I bolagets bolagsordning framgår vad som är föremålet (vad bolaget ska ägna sig åt) och ändamålet (vilken service/nytta som bolaget ska tillhandahålla ägaren/medborgaren) med verksamheten. Det kommunala ändamålet med bolaget är följande:

- Utgöra driftorganisation åt de regionala kollektivtrafikmyndigheterna i Region Dalarna, Region Gävleborg, Region Västmanland och Region Örebro län.

Ägarna ställer i direktiv inte krav på att bolaget ska upprätta affärs-/verksamhetsplan. Styrelsen har 2024-11-20 fastställt verksamhetsplanering för 2025. Granskning av planeringen visar att den omfattar följande målområden:

- Kund och marknad
- Trafik och infrastruktur
- Strategi och ekonomi
- Fordon
- Verksamhet

Till målområdena finns aktiviteter som är uppföljningsbara, men mätbara indikatorer saknas.

Ägarnas gemensamma övergripande och strategiska mål samt uppdrag till bolaget framgår av ägardirektiv. Även dessa är uppföljningsbara.

I ägardirektiv ställs krav på att bolaget upprättar rullande fyraårsplan avseende kostnader för fordonsförsörjning, banavgifter, intäkter och utgifter. Vår granskning visar att styrelsen 2024-11-20 fastställt resultatbudget för år 2025.

Verksamheten ska, enligt ägardirektiv, bedrivas kostnadseffektivt. I övrigt saknas ekonomiska/finansiella mål i direktivet.

Styrelsens arbetsordning och VD-instruktion, fastställda av styrelsen 2025-05-15, reglerar former för uppföljning och rapportering. En genomgång av styrelseprotokoll under året visar att styrelsen löpande erhåller information om verksamheten, men av protokollen framgår inte att en systematisk uppföljning av mål för verksamheten görs. Däremot är rapporteringen av måluppfyllelse för ekonomi heltäckande.

Av uppföljning verksamhetsplanering 2025 framgår måluppfyllelsen är generellt god. Målområdena följs även upp i årsredovisning 2025 och årssammanfattning 2025. Styrelsen tog del av slutrapport verksamhetsplan 2026-02-18.

Uppdrag till bolaget i ägardirektiv följs upp i bolagsstyrningsrapport för 2025.

Av bolagsstyrningsrapporten framgår även att bolaget bedömer att den interna kontrollen, vad avser uppfyllande av bolagets ändamål, ägarnas beslutade mål och hur bolagets finansiella rapportering är organiserad, fungerat på ett tillfredsställande sätt under året.

Som tidigare nämnts har ägarna inte fastställt tydliga ekonomiska/finansiella. Granskningen av måluppfyllelse för ekonomi utgår därför från bolagets budget. Av årsredovisning 2025 framgår att 2025 är andra året med ny affärsmodell och ekonomisk ansvarsfördelningen. Trafiken var stabil under hela året, till skillnad från stora delar av 2024. Samtidigt baserades delar av budgeten för 2025 på förutsättningar från 2024, vilket har bidragit till avvikelser inom vissa kostnadsområden. Avvikelsen mot budget uppgick till ett överskott om 40,8 mnkr, vilket har återbetalats till ägarna. De största bidragande faktorerna till överskottet är lägre kostnader för fordon och fordonsunderhåll, kundersättningar och försäljning, produktionskostnader för trafikutförandet samt kostnader för administration och personal. Vidare framgår att årets resultat efter finansiella poster uppgår till 5,0 mnkr.

I bilaga redovisas underliggande revisionsfrågor.

Bedömning

Revisionsfråga: 1. Utövar och vidtar bolagsstyrelsen tillräcklig styrning, kontroll och åtgärder inom sina ansvarsområden?

Styrning, kontroll och åtgärder

Ja.

Revisionsfråga: 2. Är redovisat resultat för verksamheten förenligt med beslutade mål?

Måluppfyllelse verksamhet

Ja.

Revisionsfråga: 3. Är redovisat resultat för ekonomin förenligt med beslutade mål?

Måluppfyllelse ekonomi

Ja.

Rekommendationer

För framtiden lämnas följande rekommendationer:

- Överväga om målområdena i verksamhetsplaneringen kan kompletteras med mätbara indikatorer.
- Överväga om former för att följa upp mål för verksamheten på ett systematiskt sätt löpande under året ska utvecklas.

2026-03-23

Henrik Fagerlind

Uppdragsledare

Magdalena Bergfors

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av lekmannarevisorn i Tåg i Bergslagen AB enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2025-11-21. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Bilagor

Delfrågor		
1	Har styrelsen antagit en plan för verksamheten?	Grön
2	Har styrelsen antagit en budget för verksamheten?	Grön
3	Finns mål formulerade för bolagets verksamhet?	Grön
4	Finns mål formulerade för bolagets ekonomi?	Grön
5	Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Gul
6	Har styrelsen upprättat instruktion för rapportering till styrelsen?	Grön
7	Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet?	Gul
8	Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för ekonomi?	Grön
9	Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	ET
10	Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	ET
11	När bolaget uppsatta mål för verksamheten?	Grön
12	När bolaget uppsatta mål för ekonomin?	Grön

Ägardirektiv		
1	När bolaget verksamhetsmål i ägardirektiv?	Grön
2	När bolaget ekonomiska mål i ägardirektiv?	ET